

Nasjonalt brukerråd

Dato: 12.09.2022, kl.09:00-15:00

Sted: Fysisk/digitalt - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport

Til stede fra brukerorganisasjonene:

- Kari Schjøll Brede; Foreningen Norges Døvblinde (FNDB) - SAFO
- Marit Winjor; Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) - FFO
- Linda Djuve; Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (LUPE) - FFO
- Hans-Petter Østreng; Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) – FFO
- Terje Holsen; Norsk Tourette Forening - FFO
- Trond Løvdok; ADHD Norge - FFO
- Sverre Fuglerud (vara); Norges Blindeforbund – FFO
- Eirik Dahl; Norsk Forbund for utviklingshemmede (NFU) - SAFO
- Anette Remme (vara); FFO Sentralt
- Trine Wigtil; Handikappede Barns Foreldreforening (HBF) - SAFO
- Per Gunnar Johnsen; Norges Døveforbund - FFO
- Maren Hagen Fuglesang (vara); Unge Funksjonshemmede (UngFunk)
- Sissel Sørensen Bye; Norges Blindeforbund - FFO (deltok digitalt)

Til stede fra Statped:

- Annemarie Bechmann Hansen
- Gerd Ingunn Opdal
- Håkon Fenstad
- Elisabet Dahle
- Walter Frøyen
- Kari Anita Brendskag
- Kjell Håkon Andersen
- Kristin Fastvold
- Espen R. Haram
- Anne Lise Solstad (deltok digitalt)
- Eva Nilsen
- Inger Larsen

Referent: Eva Nilsen

Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og sakslista ble godkjent.

01/2022: Konstituering av Nasjonalt brukerråd

Statped hadde vært i kontakt med samtlige medlemmer i Nasjonalt brukerråd med spørsmål om de var aktuelle som leder- og/eller nestleder kandidater.

Terje Holsen og Hans-Petter Østreng kunne være lederkandidater.

Benthe Lill Krigerød, Kari Schjøll Brede og Hans-Petter Østreng var mulige nestleder kandidater.

I møtet trakk Hans-Petter Østreng sitt kandidatur som leder, og det ble avklart at Benthe Lill Krigerød og Kari Schjøll Brede trakk sine kandidaturer til nestledervervet

Konstituering:

Terje Holsen ble valgt som leder, og Hans-Petter Østreng ble valgt som nestleder, begge ved akklamasjon.

02/2022: Bruk av Teams i brukerrådene

Følgende spørsmål kom til saken:

- Kan personer som ikke bruker Microsoft benytte Teams?
- Hva er Elements?
- Sendes innkallingen i Teams eller Outlook?

Stabsdirektør Gerd Ingunn Opdal svarte at det er mulig å få tilgang til Teams med andre verktøy som Mac. Elements er Statped sitt arkiveringssystem, og dette blir ivaretatt av Statped. Det gjøres kjent i Teamet at møteinnkalling er sendt ut. Selve møteinnkallingen sendes i møteinnkallingen i Outlook (elektronisk kalender).

Forslag til vedtak:

Det opprettes ett Team for brukerrådsarbeidet i Statped med en hovedkanal (Generelt) og egne kanaler for henholdsvis nasjonalt brukerråd, ungdomsrådet og hvert av de fire faglige brukerrådene. Alle har tilgang til alle kanalene. Statped har ansvar for oppretting og moderering. Ordningen evalueres fortløpende og inngår i samlet årlig evaluering av brukerrådsarbeidet.

Forslaget ble vedtatt.

03/2022: Avgrensning av oppgaver for Statped etter omstillingen

Annemarie Bechmann Hansen informerte innledningsvis om at nye rammer og ny faglig rolle for Statped er avgjørende for hvilke oppgaver Statped skal ha etter omstillingen. Som del av omstillingen vil det være sentralt å avklare ansvarsfordeling og samarbeid med andre instanser som kommuner og fylkeskommuner,

spesialisthelsetjenesten og NAV HMS. To sentrale begrep ble definert på følgende måte:

- Med **nedskalering** menes at Statped som følge av nye rammer skal redusere omfanget av et tjenestetilbud og/eller avgrense et arbeids- og ansvarsområde.
- Med **utfasing** menes at Statped som følge av nye rammer skal slutte med tjenester og oppgaver (innen utgangen av omstillingsperioden)

På møtet ble det bedt om innspill til følgende tre spørsmål:

- Hva kan redusere risiko for negative konsekvenser ved at Statped skal nedskalere / utfase?
- Hvilken informasjon om nedskalering / utfasing bør gå til hvilke berørte parter?
- Andre kommentarer?

Innspill til Tjenester – nedskalering (tiltak 1-7 i dokumentet)

1. Nedskalere tilbud om tjenester til voksne

Risikoreduserende tiltak:

- Gjøre kommunene oppmerksom på deres ansvar

Informasjon:

- Kommuner må få informasjon om at de har voksne innbyggere med spesialpedagogiske behov

Andre kommentarer:

- Uklart hvor mange dette er, men trolig en relativt liten og sårbar gruppe som i stor grad befinner seg i «toppen av pyramiden» og innenfor oppdraget (gjelder bl.a. mobilitetstrening og ASK som er små fagområder som kommuner ikke vil kunne ha kompetanse på)
- Studenter med funksjonsnedsettelse har behov for tilrettelegging

2. Nedskalere tilbud om tjenester i individsaker hvor kontekst ikke er vurdert

Risikoreduserende tiltak:

- Statped må kommunisere tydeligere hva som ligger i dette tiltaket

Informasjon:

- Statped må gi innsøkende instanser informasjon om krav til kontekstvurderinger i ulike saker

Andre kommentarer:

- Risiko knyttet til at det iverksettes feil tiltak på grunn av mangel på kompetent veiledning fra Statped

3. Nedskalere Statpeds bidrag til Kulturtreffet

Risikoreduserende tiltak:

- Legge opp til gradvis overgang mht ansvar for arrangementet

Andre kommentarer:

- Statped bør fortsatt ha ansvar for arrangementet
Kan vurdere å arrangere det hvert andre år

4. Nedskalere bidrag til tegnspråklige møteplasser og sosialpedagogiske aktiviteter etter undervisningstid

Risikoreduserende tiltak:

- God organisering vil muliggjøre gjennomføring i større byer som Oslo, Trondheim, Bergen og Sandefjord

Andre kommentarer:

- Dette vil ikke kunne gjennomføres over alt

5. Nedskalere tilbud om innføringskurs i tegnspråk som fysiske samlinger

Andre kommentarer:

- Norges Døveforbund veldig opptatt av denne saken og gir tydelig uttrykk for betydningen av innføringskursene, særlig for foreldre i sårbar situasjon som har behov for god informasjon om tegnspråk og tospråklighet
- Dette er ikke en oppgave for kommunene

6. Nedskalere ansvar for nettverk innen tegnspråk (foreldre-/lærernetverk)

Andre kommentarer:

- Norges Døveforbund veldig opptatt av denne saken
- Tror ikke at det er mulig å gi en slik oppgave til lærerne
- Dette er en oppgave som kan bli prioritert bort, særlig kritisk på små steder hvor det er en eller få brukere

7. Nedskalere tilbud om fjernundervisning (tegnspråk) for lærere

Andre kommentarer:

- Nedskalering av dette tilbudet vil kunne føre til at færre lærere blir motivert til å ta utdanning i tegnspråk

Innspill til Tjenester – utfasing (tiltak 8-19 i dokumentet)

8. Nedskalere kurs i kartleggingsmateriell og tolkning av disse

9. Utfase tjenester som innebærer hjelpemiddelutprøving

Risikoreduserende tiltak:

- Skriftlige retningslinjer (forpliktende dokument) for samarbeidet mellom NAV HMS og Statped
- Økonomiske midler til NAV HMS før nødvendig kompetansebygging

Andre kommentarer: Fare for å falle mellom to stoler når andre overtar ansvaret (gjelder flere punkter)

10. Utfase Statpeds bidrag til drift av utdanninger

Risikoreduserende tiltak.

- Organisasjonene kan bidra med initiativer i denne saken
- Masterutdanning i audiopedagogikk ved UiO

Andre kommentarer:

- Utdanningssituasjonen må løses – tilbudene på syn og hørsel er helt nødvendige for at kommuner skal få mulighet til å bygge egen kompetanse
- Seminar forrige uke i regi av Nasjonalt behandlingstjeneste for sansetap og psykisk helse: Alarm knyttet til helsesituasjonen til synshemmede elever

11. Utfase tilbud om tjenester som omhandler læringsmiljø og skoleledelse generelt

12. Utfase tilbud om rådgivning og veiledning knyttet til barn/elever med utfordringer som er vanlige og opptrer ofte

Risikoreduserende tiltak:

- Definerte kompetansekrav til PPT
- Mer spesialpedagogisk kompetanse inn i lærerutdanningene

Andre kommentarer:

- Generell bekymring knyttet til at utfordringer blir framstilt som mye vanligere enn de egentlig er
- Risiko for at mangel på lokal kompetanse fører til at barn og elever ikke får realisert sine rettigheter
- Ulik forståelse av begrepet vanlige
- Uklart om når en sak er kompleks og om Statped skal fortsette å arbeide med skolevegring
- Fare for at spisskompetansen i Statped blir borte, f. eks på fagområdene ADHD og TS.

13. Utfase tilbud om tjenester om generell veiledning/rådgivning

Se kommentar punkt 12

- Det er uklart hvor kommuner og fylkeskommuner skal hente kompetanse fra i slike saker.

14. Utfase tilbud om supplerende kartlegging til barn/elever med utfordringer som er vanlige og opptrer ofte («ikke-komplekse» saker)

Se kommentar punkt 12

15. Utfase tilbud om utredninger som kan gjøres i spesialisthelsetjenesten (BUP/habiliteringstjenesten)

Risikoreduserende tiltak:

- Økt kunnskap om BUP og hva de kan bidra med

Andre kommentarer:

- Vanskelig med en tydelig grenseoppgang mellom BUP og PPT sitt ansvar fordi det ikke alltid er entydig om det er snakk om pedagogiske utfordringer eller annet som leder til psykiske problemer
- Bekymring knyttet til alvorlig skolefravær

16. Utfase kompetansebygging på nivå 1 og delvis nivå 2 i figuren fra Meld. St. 6

Se kommentar punkt 12

17. Utfase rådgivnings-/veiledningstjenester som innebærer ADL forstått som trening

18. Utfase tjenester til kommuner der de ber om bistand grunnet kapasitetsutfordringer og/eller sviktende samarbeidsrutiner

19. Utfase tilbud om individuell rådgivning/veiledning direkte til barn/elever når kommuner ikke er involvert/deltar

Andre kommentarer:

- Dette gjelder en marginal gruppe i det marginale – barn som ikke går i barnehage.
- Viktig at denne gruppa ivaretas med tidlig innsats, for eksempel ved innsatsteam
- Når kommunen ikke er involvert, kan det være snakk om svært konfliktfylte situasjoner
Hvis kommunen ikke er involvert når barn har store hjelpebehov, er det stor risiko for at de ikke får den opplæringen de har rett til

Innspill til Tjenester – utfasing (iltak 20-30 i dokumentet)

20. Utfase opplæring tilknyttet hjelpemidler som berører spesialisthelsetjenesten

Se kommentar punkt 9

21. Utfase kurstilbud innen Tegn til tale

Andre kommentarer:

- Fare for at denne kompetansen blir vanskelig å ha i små kommuner

22. Utfase kurstilbud innen Norsk med tegnstøtte (NMT)

Andre kommentarer:

- Fare for at denne kompetansen blir vanskelig å ha i små kommune

23. Utfase tilbud om kurs for elever med hørselstap i den form det gis i dag

Risikoreduserende tiltak:

- Statped må bidra med kompetanse til kurs som blir arrangert av andre
- Dialog mellom Statped og brukerorganisasjonene om mulighet for partnerskap knyttet til framtidig kurstilbud (jfr dialog mellom Statped og NBF om tilsvarende på synsområdet)
- Legge til rette for mulig samarbeid på tvers av kommunegrenser

Andre kommentarer:

- HLF er svært opptatt av å bevare disse kursene fordi det er viktig for elever å møte andre med tilsvarende

24. Utfase tilbud om kurs for elever med synstap og deres foresatte

Andre kommentarer:

- Statped har hatt dialog med Blindeforbundet om samarbeid om kurs

25. Utfase tilbud om digital didaktikk

26. Utfase tjenester i strakstilbudene som helsefagpersonell har ansvar for å levere

Risikoreduserende tiltak:

- Spesialisthelsetjenesten tilsetter audiopedagoger
- Dokument som beskriver hvem som skal gjøre hva for å minimere at noen faller utenfor

Andre kommentarer:

- Straks er et pedagogisk tilbud og må ikke fases ut

27. Utvikling, tilrettelegging og produksjon av læremidler

Andre kommentarer:

- Krise blant synshemmede elever når det gjelder læremidler og læringsressurser
- Vises til saker i Diskrimineringsnemda om læremidler og digitale læringsressurser som ikke er tilgjengelige

28. Utfase tilbud om barnepass til foreldre som er på kurs hos Statped

29. Utfase tverrfaglig synsfunksjonsutredning innen fagområde syn

30. Utfase samarbeid med spesialisthelsetjenesten innen stemmeområdet